

ÖSSZEFOGÁS

Görföl Tibor

„Milyen régen nem ettem sajtot!”, kiáltott fel a napokban egy öt gyermeket nevelő fiatal apa egy baráti összejövetele, ahol az említett – lassan a fényűzés körébe kerülő – étellel kínálták meg. Nem ő az egyetlen, akinek az elmúlt év folyamán nehezebb lett a helyzete: mára Magyarország lakosainak több mint fele romló gazdasági és megélhetési körülmények között találja magát, a legtöbb ember számára komolyabb problémát jelent az életfeltételek biztosítása, mint egy évvel ezelőtt. Ennek pedig nem csupán az a következménye, hogy szerényebben élnek, és kénytelenek visszavenni az igényeikből, de sajnálatos módon az abortuszok számának ugrásszerű emelkedése is, ami már a legkevésbé sem csupán kényelmi kérdéseket érint.

Ilyen nehéz helyzetekben korábban gyakran előfordult, hogy a keresztény közösségek, az egyházak és a hívő csoportosulások előremutató kezdeményezésekkel álltak elő. Emberpróbáló körülmények között ugyanis hatalmas a kísértés a kétségbeesésre, a cinizmusra és a közönyre, s bár mindhárom magatartásmódra bőszégesen látni példát minden történelmi korszakban, a hit, ha minden jól megy, úgy tűnik, nem akar kiegyezni egyikkel sem. Ennek köszönhetően születtek meg egyházi környezetben is olyan javaslatok, amelyek a saját korukban sokak szemében botrányosnak számító megoldást kínáltak a társadalmi nehézségekre: a jezsuita Kerkai Jenő például támogatta a földosztást, persze nem abban a formában, amelyben 1945 után megvalósult. A kereszténység egészségének jele lenne, ha ma is megfogalmazódnának efféle kreatív és előremutató kezdeményezések, s a kétségbeesés, a cinizmus és a közöny kísértésével szemben az összefogás olyan formáit tennék lehetővé, amelyek első pillantásra talán idegennek tűnnek a hívő közösségektől. Ha a világjárvány nem idézett elő komolyabb összefogást, legalább az elszegényedés veszélye előidézhetne.

Az összefogásnak és az együttműködésnek egyéb olyan lehetőségei is vannak, amelyeknek komoly nehézségekkel kell megküzdeniük. Ilyennek tekinthető mind a szinodalitás eszméje, mind az ökumenikus igény, az a két keresztény szemléletmód és cselekvésforma, amelynek folyóiratunk júliusi számát szenteltük, javarészt a 2022 őszén Pannonhalmán rendezett nagyszabású nemzetközi ökumenikus konferenciára támaszkodva. A szinodalitásnak és az ökumenizmusnak félreértésekkel éppúgy meg kell birkóznia, mint azzal a közönnyel, amely beéri néhány külsődleges baráti-testvéri gesztussal, de már régen lemondott a keresztények közötti egység helyreállításáról, nem igényli a többi vallási közösség mélyebb megismerését, és legfőképpen nem érez valódi fájdalmat a keresztény megosztottság miatt. Ebben a helyzetben szintén kreatív és előremutató megoldásokra van szükség: azt reméljük, hogy folyóiratunk e száma is támpontokat tud adni ilyenekhez.